

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Навчально-науковий інститут післядипломної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Котляр Ю.В.

“ ” 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

Спеціальність 193 Геодезія і землеустрій

Розробник

Людмила Григор'єва

Завідувач кафедри розробника

Людмила Григор'єва

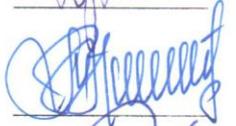
Гарант освітньої програми

Олена Лазарева

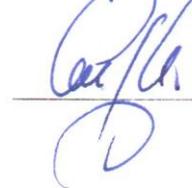
Декан ФЕН

Світлана Белінська

Начальник НМВ

Сергій Шкірчак

1 Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Охорона праці в галузі та цивільний захист	
Галузь знань	19 Архітектура і будівництво	
Спеціальність	193 Геодезія та землеустрій	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Геодезія та землеустрій	
Рівень вищої освіти	Бакалавр <u>Магістр</u> <u>PhD</u>	
Статус дисципліни	<u>Нормативна</u> <u>Вибіркова</u>	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2024-2025	
Номер(и) триместрів:	Денна форма	Заочна форма
	9	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	3 кредити / 90 годин	
Структура курсу: – лекції – семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) – годин самостійної роботи студентів	Денна форма	Заочна форма
	15	
	15	
	60	
Відсоток аудиторного навантаження	33	
Мова викладання	українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)		
Форма підсумкового контролю	диференційний залік	

1. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Навчальна програма визначає зміст і обсяг навчання та форми контролю знань з дисципліни «Охорона праці в галузі та цивільний захист». Програма складена відповідно до затвердженої Освітньо-професійної програми¹.

Об'єктом вивчення дисципліни є принципи і процеси управління охороною праці та цивільним захистом у медичних установах. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни є теоретичне та методичне забезпечення організації управління охороною праці в медичній установі та убезпечення працівників медичних закладів під час надзвичайних ситуацій.

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів здатності творчо мислити, вирішувати проблеми інноваційного характеру і приймати обгрунтовані рішення у сфері охорони праці (ОП) та цивільного захисту (ЦЗ) працівників медичної установи.

Завданням дисципліни є набуття студентами вмінь та навичок щодо:

- засвоєння новітніх теорій, методів і технологій управління цивільним захистом населення в установі,
- управління професійною безпекою і гігієною праці (ГіБП) в установі відповідно до міжнародних стандартів у галузі ГіБП і соціальної відповідальності.

В результаті вивчення теоретичних частин модулів студент **має знати:**

- закони і стандарти в галузі цивільного захисту та охорони праці;
- основи медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях (НС);
- логістичні принципи евакуації населення і працівників;
- основи пошуку і оброблення інформації з різних джерел;
- психологічні методи мотивації людей для підвищення стресостійкості під час НС та стійкого дотримання принципів гігієни та безпеки праці;
- методи прогнозування складних явищ, філософське підґрунтя до критичного осмислення проблем у професійній діяльності;
- методи оцінки рівня негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на довкілля та людину.

Набутими компетенціями виступатимуть:

- здатність до ефективного використання та розвитку людських ресурсів в організації, зокрема в організаціях сфери охорони здоров'я з урахуванням зміни системи управління та переходу на нову систему звітності (СК 4);
- Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації (зокрема з врахуванням специфіки діяльності закладів охорони здоров'я), приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію (СК 9);

¹ ОСВІТНЬО – ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Геодезія» другого рівня вищої освіти (затв. Вченою радою ЧНУ імені Петра Могили)

– Здатність до управління організацією (зокрема організацією сфери охорони здоров'я) та її розвитком (СК 10);

– Формувати систему управління підприємством на основі змін у правовому полі діяльності організації (зокрема для сфери охорони здоров'я) (СК 12).

Серед *програмних результатів* навчання виступатимуть результати:

– Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність, зокрема у сфері охорони здоров'я (ПРН 6);

– Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом), зокрема з врахуванням специфіки роботи та можливості делегування у структурних підрозділах підприємств сфери охорони здоров'я (ПРН 12);

– Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу), зокрема у сфері охорони здоров'я (ПРН 13);

– Здатність розв'язувати складні завдання з правового обґрунтування управлінських рішень в організаціях (підрозділах) у сфері охорони здоров'я (ПРН 14).

2. Програма навчальної дисципліни

Заочна форма:

№	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	2	3	4	5
1.	Тема 1. Надзвичайні ситуації, небезпеки та способи запобігання їх виникненню.	3	2	10
2.	Тема 2. Нормативно-правова база системи цивільного захисту України. Превентивні заходи з питань ЦЗ.	2	3	10
3.	Тема 3. Захист при радіоактивному, хімічному і біологічному зараженні території.	2	2	5
4.	Тема 4. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи ЦЗ. Спеціальна функція у сфері ЦЗ.	-	4	5
5.	Тема 5. Нормативно-правове забезпечення організації безпечної та здорової праці за національними та міжнародними стандартами	2	2	10
6.	Тема 6. Організація управління ГіБП на підприємстві за міжнародними стандартами	2	2	10
7.	Тема 7. Управління ГіБП на підприємстві за принципами соціальної відповідальності.	2	2	10
		15	15	60

3. Зміст навчальної дисципліни

3.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	<p>Тема 1. Надзвичайні ситуації, небезпеки та способи запобігання їх виникненню.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none">1. Причини виникнення НС. Визначення основних показників джерел природних НС. Джерела техногенних НС, які контролюються і підлягають прогнозуванню, їх основні характеристики. Джерела НС соціально-політичного і військового характеру.2. Мережа спостереження і лабораторного контролю. Урядова інформаційно-аналітична система з НС, збирання, обробки, передачі та збереження моніторингової інформації.3. Потенційно небезпечний об'єкт (ПНО), його ідентифікація. ПНО України, м. Миколаєва та Миколаївської області. Державний реєстр ПНО.4. Методичні положення ідентифікації та паспортизації об'єктів господарювання щодо визначення потенційної небезпеки. Методи розв'язання типових завдань щодо ідентифікації потенційно-небезпечних об'єктів.
2	<p>Тема 2. Нормативно-правова база системи цивільного захисту України. Превентивні заходи з питань ЦЗ.</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Нормативно-правова база системи цивільного захисту України. Кодекс Цивільного захисту України. Закони України та підзаконні державні акти з цивільного захисту.2. Поняття системи цивільного захисту України. Поняття єдиної державної системи (ЄДС) цивільного захисту України. Сили і засоби ЦЗ.3. Структурна схема ЄДС цивільного захисту України. Основні характеристики її складових.4. Загальні принципи превентивного та оперативного (аварійного) планування заходів з попередження та зменшення масштабів НС. Превентивні заходи державного рівня.5. Комплекс організаційних заходів щодо запобігання та мінімізації наслідків НС природного характеру.6. Планування заходів із фізичного, функціонального та комбінованого захисту персоналу, а також ліквідації наслідків НС на основі прогнозу варіантів розвитку обстановки. Єдина державна система локалізації і ліквідації НС.7. Організація і проведення спеціальних об'єктових навчань з питань ЦЗ.
3	<p>Тема 3. Захист при радіоактивному, хімічному і біологічному зараженні території.</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Характеристики зон радіоактивного, хімічного та біологічного зараження.2. Розв'язання типових завдань з оцінки радіаційної та хімічної обстановки.3. Превентивні заходи щодо зниження масштабів радіаційного та хімічного впливу на об'єкти господарювання. Протирадіаційний захист (термінові, невідкладні, довгострокові контрзаходи) в умовах радіаційної аварії.4. Планування заходів із запобігання поширенню інфекційних захворювань з первинного осередку. Розрахунок сил і засобів з укриття виробничого персоналу в захисних спорудах, визначення коефіцієнту їхнього захисту від дії проникної радіації.
5	<p>Тема 5. Нормативно-правове забезпечення організації безпечної та здорової праці за національними та міжнародними стандартами.</p> <p>План.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Система стандартів безпеки праці (ССБП). Міждержавні стандарти ССБП. Національні стандарти України з охорони праці. Система стандартів з безпеки і захисту довкілля, праці та життєдіяльності населення. Міжнародні трудові норми з безпеки та гігієни праці.2. Система державного управління охороною праці в Україні.

	<p>3. Системний підхід та аналіз при організації охорони праці на виробництві</p> <p>4. Функції системи управління охороною праці на підприємстві</p> <p>5. Прогнозування та планування роботи з охорони праці на підприємстві.</p> <p>6. Організація та координація роботи з охорони праці на підприємстві . Нормативно-правова база. Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в організації. Служба охорони праці підприємства.</p> <p>7. Комісія з питань охорони праці підприємства. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі.</p>
6	<p>Тема 6. Організація управління охороною праці на підприємстві за міжнародними стандартами.</p> <p style="text-align: center;">План.</p> <p>1. Системи управління гігієною і безпекою праці за OHSAS 18001. Модель та основні елементи СУОП за стандартом OHSAS 18001:2010, OHSAS 18002:2008.</p> <p>2. Політика в галузі ОН&S. Планування.</p> <p>3. Процедури ідентифікації небезпек та оцінки ризиків. Методологія процесу ідентифікації небезпек та оцінки ризиків. Загальна схема оцінки ризиків. Прийнятний ризик.</p> <p>4. Впровадження та функціонування системи ОН&S. Стандарт OHSAS 18002:2008.</p> <p>5. Ресурси, ролі, обов'язки, відповідальність та повноваження. Компетентність, навчання та обізнаність.</p> <p>6. Внутрішній аудит. Аналіз з боку керівництва. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій. Мотивація та стимулювання роботи з охорони праці на підприємстві.</p> <p>7. Інтегровані системи менеджменту в галузі охорони праці. Основні складові інтегрованої системи менеджменту. Функціональні та організаційні особливості. Використання в СУОП багатофункціональних інтегрованих систем комплексної безпеки.</p>

3.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	Тема заняття / план
1.	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 1</p> <p>Тема 1. Надзвичайні ситуації, небезпеки та способи запобігання їх виникненню. <i>Передбачається розгляд таких питань:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - причини виникнення НС. Джерела техногенних НС, які контролюються і підлягають прогнозуванню, їх основні характеристики. Джерела НС соціально-політичного і військового характеру. - методичні положення ідентифікації та паспортизації об'єктів господарювання щодо визначення потенційної небезпеки; - розв'язання типових завдань щодо ідентифікації потенційно-небезпечних об'єктів.
2.	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 2</p> <p>Тема 2, 3. Превентивні заходи з питань ЦЗ. <i>Передбачається розгляд таких питань:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Комплекс організаційних заходів щодо запобігання та мінімізації наслідків НС природного характеру та техногенного характеру; - розробка планів ЦЗ на мирний та на воєнний часи. - методика планування евакуації людей із приміщень різного призначення, в яких виникає пожежа.
3.	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 3</p> <p>Тема 3. Захист при радіоактивному, хімічному і біологічному зараженні території. Прогнозування обстановки в зонах радіоактивного і хімічного зараження. <i>Передбачається розгляд таких питань:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - характеристика зон радіоактивного і хімічного зараження; - визначення параметрів зон забруднення радіоактивними та хімічно-небезпечними речовинами під час аварійного прогнозування можливої обстановки. <p>Передбачається розв'язання типових задач з оцінки радіаційної та хімічної обстановки, а також з визначення сил і засобів з обмеження, розведення і локалізації хімічного забруднення.</p>
4.	<p>Практичне заняття 4</p>
5.	<p>Тема 4. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи ЦЗ. Спеціальна функція у сфері ЦЗ. <i>Передбачається розгляд таких питань:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - організація інформування персоналу про наявність загрози або виникнення НС. - культура безпеки як структура компонента базової культури особистості і невід'ємна складова професійної культури кожного майбутнього фахівця.
6.	<p>Практичне заняття 5</p>
7.	<p>Тема 5. Нормативно-правове забезпечення організації безпечної та здорової праці за національними та міжнародними стандартами. <i>Передбачається розгляд таких питань:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Системний підхід та аналіз при організації охорони праці на виробництві - Поняття СУОП. Розробка СУОП. - Функції системи управління охороною праці на підприємстві - Міждержавні стандарти ССБП. - Національні стандарти України з охорони праці. - Система стандартів з безпеки праці та життєдіяльності населення. - Міжнародні трудові норми з безпеки та гігієни праці.

8.	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 6</p> <p>Тема 6. Організація управління охороною праці на підприємстві за міжнародними стандартами.</p> <p>Передбачається розгляд таких питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Системи управління гігієною і безпекою праці за OHSAS 18001. - Модель та основні елементи СУОП за стандартом OHSAS 18001:2010, OHSAS 18002:2008. - Політика в галузі ОН&S. Планування. - Процедури ідентифікації небезпек та оцінки ризиків. - Методологія процесу ідентифікації небезпек та оцінки ризиків. - Загальна схема оцінки ризиків. Прийнятний ризик. - Впровадження та функціонування системи ОН&S. Стандарт OHSAS 18002:2008.
9.	<p style="text-align: center;">Практичне заняття 7</p> <p>Тема 7. Управління безпекою праці на підприємстві за принципами соціальної відповідальності.</p> <p><i>Передбачається розгляд таких питань:</i></p>
10.	<ul style="list-style-type: none"> - Стандарт SA 8000 «Соціальна відповідальність». Міжнародний стандарт ISO 26000 «Настанова по соціальній відповідальності». Вимоги до забезпечення охорони праці в структурі соціальної відповідальності. - Система управління (СУ) соціальною відповідальністю в організації (установі, підприємстві): політика, аналіз з боку керівництва, планування і впровадження.

3.3. Завдання для самостійної роботи

На самостійну роботу студентів денної форми навчання відводиться 135 годин.

Передбачаються такі види робіт:

1. підготовку до практичних занять;
2. підготовку і захист рефератів;
3. підготовку до підсумкового контролю знань за контрольними питаннями.

Перелік тем рефератів за модулем «Охорони праці в галузі»

1. Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності.
2. Міжнародні норми соціальної відповідальності (Стандарт SA 8000 «Соціальна відповідальність». Міжнародний стандарт ISO 26000 «Настанова по соціальній відповідальності»).
3. Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці. Директиви ЄС з охорони праці.
4. Трудові норми Міжнародної організації праці. Конвенції та Рекомендації МОП. Основні Конвенції МОП в галузі охорони праці.
5. Міжнародне співробітництво в галузі охорони праці. Основні напрямки співробітництва.
6. Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.
7. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища.
8. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП) в установі.
9. Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007. Політика в галузі охорони праці.
10. Впровадження і функціонування СУОП в установі.
11. Планування заходів з охорони праці. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій.

12. Примірний розподіл функціональних обов'язків з охорони праці керівників, посадових осіб і фахівців підприємств (*галузь підприємства можна обрати самостійно*)
13. Інтегровані системи менеджменту в галузі охорони праці.
14. Галузеві системи управління охороною праці: мета та принципи функціонування, організаційна та функціональна структури.
15. Регіональні системи управління охороною праці: мета, принципи та основні функції.
16. Розслідування та облік нещасних випадків, хронічних професійних захворювань і отруєнь на виробництві.
17. Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики травматизму та професійної захворюваності.
18. Органи державного нагляду за охороною праці та основні принципи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.
19. Принципи та види страхування від нещасних випадків. Страховий ризик і страховий випадок.
20. Страхові експерти з охорони праці, їх функції і повноваження.
21. Врахування положень законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при виконанні управлінських функцій.
22. Правопорушення у сфері охорони праці і юридична відповідальність.
23. Європейські стандарти у сфері праці.
24. Міжнародні норми у сфері охорони праці.
25. Європейський досвід правового регулювання охорони праці
26. Стандарти ЄС у сфері охорони праці
27. Питання адаптації національних норм з охорони праці до стандартів ЄС
28. Регулювання охорони праці у колективному договорі, угоді
29. Правове забезпечення охорони праці та гарантії прав працівників на охорону праці
30. Кодування нормативно-правових актів з охорони праці
31. Міжнародно-правові аспекти прав людини у сфері соціально-трудова відносин
32. Захист прав працівників на охорону праці
33. Правове регулювання охорони праці інвалідів
34. Сучасні тенденції міжнародно-правового регулювання праці жінок.

Перелік тем рефератів за модулем «Цивільний захист»

1. Завдання та способи психологічного захисту населення при надзвичайних ситуаціях.
2. Оцінка життєво важливих потреб населення у надзвичайних ситуаціях.
3. Єдина система державного резерву України. Бюджетні та позабюджетні джерела формування резервного фонду.
4. Організація і координація робіт з надання термінової медичної допомоги та евакуації постраждалого населення із зон надзвичайних ситуацій.
5. Забезпечення заходів в межах ЄДС ЦЗ України.
6. Превентивні заходи щодо зниження масштабів радіаційного та хімічного впливу на об'єкт господарювання.
7. Заходи захисту персоналу і матеріальних цінностей об'єкту у разі виникнення аварії на радіаційно чи хімічно небезпечному об'єкті.
8. Протирадіаційний захист (термінові, невідкладні, довгострокові контрзаходи) в умовах радіаційної аварії, критерії для прийняття рішення щодо їхнього запровадження.
9. Типові режими радіаційного захисту і функціонування об'єктів господарювання в умовах радіоактивного забруднення місцевості.
10. Планування заходів із запобігання поширенню інфекційних захворювань з первинного осередку.
11. Засоби усунення пожеж: стаціонарні, ручні та пересувні.

12. Загальні принципи превентивного та оперативного (аварійного) планування заходів щодо зниження ризиків і зменшення масштабів надзвичайних ситуацій.
13. Завдання системи медичного захисту постраждалого населення внаслідок надзвичайних ситуацій.
14. Характеристики зон радіоактивного, хімічного та біологічного зараження.
15. Психологічна допомога населенню, яке постраждало внаслідок надзвичайних ситуацій.
16. Основи захисту об'єкту господарської діяльності.
17. Режими радіаційного захисту для підприємства.
18. Заходи із забезпечення надійного захисту співробітників підприємства та населення у надзвичайних ситуаціях.
19. Інформація, оповіщення та укриття населення в захисних спорудах при НС.
20. Евакуація населення під час НС.
21. Інженерний захист територій.
22. Радіаційний і хімічний захист населення і територій під час надзвичайних ситуацій.
23. Медичний захист населення під час НС.
24. Захист від біологічних засобів ураження.
25. Особливості захисту співробітників та населення на радіоактивно зараженій місцевості.
26. Правила поведінки і дії персоналу в зонах радіоактивного забруднення місцевості.

3.4. Забезпечення освітнього процесу

Апаратурне забезпечення викладання модуля «Цивільний захист»

1. Дозиметр ДП-5Б – 1 шт.
2. Дозиметр ДП-5А – 1 шт.
3. Радіометр стаціонарний ТИК-87 (СРП-68) – 1 шт.
4. Радіометр стаціонарний «Прип'ять» – 2 шт.
5. Макет-схема дозиметра ДП 5-А – 1 шт.
6. Макет-схема дозиметра ДП63-А – 1 шт.
7. Дозиметр-радіометр МКС-05 «ТЕРРА» – 1 шт.
8. Хімреактиви для ВПХР.
9. Протигази. Військовий медичний спецінвертар.

Апаратурне забезпечення викладання модуля «Охорона праці в галузі»

1. Тестер інтенсивності електромагнітного випромінювання ТМ-194 – 1 шт.
2. Гігрометр психрометричний ВИТ – 2 шт.
3. Гігрометр психрометричний ВИТ – 1 шт.
4. Цифровий термо-гігрометр з годинником – 2 шт.
5. Анемометр чашковий – 1 шт.
6. Психрометр – 2 шт.
7. Психрометр електричний – 1 шт.
8. Професійний анемометр (термоанемометр ЕТ-935) – 1 шт.
9. Люксметр АПК – 1 шт.
10. Люксметр Ю 116 – 1 шт.
11. Манометр ТМ – 1 шт.
12. Барометр М67М3523 – 1 шт.
13. Флюгер-тренажер – 1 шт.

4. Підсумковий контроль

Види проміжного контролю: опитування під час аудиторних занять, виступи на семінарських заняттях, виконання практичних завдань, підготовка і захист реферату.

Підсумковий контроль – проведення диференційованого заліку.

Перелік питань до диференційованого заліку

До модуля 1.

1. Надзвичайні ситуації (НС), причини виникнення та складові системи їх моніторингу.
2. Галузевий моніторинг за станом безпеки.
3. Найменування та визначення основних показників джерел природних НС.
4. Номенклатура, позначення, розмірність і порядок визначення параметрів уражуючих чинників джерел техногенних НС.
5. Територіальний моніторинг за об'єктами, ресурсами, процесами і системами захисту та ліквідації НС.
6. Територіальний моніторинг стану впровадження превентивних заходів щодо зменшення їхніх масштабів.
7. Урядова інформаційно-аналітична система з НС, збір, обробка, передача та збереження моніторингової інформації.
8. Методичні положення ідентифікації та паспортизації об'єктів господаювання щодо визначення потенційної небезпеки.
9. Визначення критеріїв ідентифікації об'єктів потенційної небезпеки, на яких присутні вибухо-пожежонебезпечні речовини.

10. Виявлення небезпечних речовин та критичних умов їх прояву на об'єктах господарювання.
11. Основні етапи аналізу НС та прогнозування їхніх наслідків.
12. Визначення та аналіз небезпек, пов'язаних з порушенням умов безпечної експлуатації об'єктів господарювання.
13. Виявлення небезпечних та критичних умов їх прояву на об'єктах господарювання.
14. Способи виявлення потенційно-небезпечних зон з імовірними джерелами НС.
15. Зонування територій за ступенем небезпеки.
16. Структурно-функціональна модель протидії НС (попереджувальна, компенсаційна, комплексна тощо).
17. Загальні принципи превентивного та оперативного (аварійного) планування заходів щодо зниження ризиків і зменшення масштабів НС.
18. Вимоги до складу й змісту та форми документації з планування зниження ризиків і зменшення масштабів НС.
19. Методика розробки планів з попередження НС.
20. Комплекс організаційних та інженерно-технічних заходів щодо запобігання та мінімізації наслідків НС природного характеру.
21. Особливості планування дій персоналу щодо локалізації і ліквідації аварійних ситуацій і аварій на потенційно небезпечних об'єктах.
22. Особливості планування дій персоналу щодо пом'якшення наслідків аварійних ситуацій і аварій на потенційно небезпечних об'єктах.
23. Вимоги до складання та змісту аналітичної й оперативної частини плану локалізації і ліквідації аварійних ситуацій.
24. Заходи з фізичного, функціонального та комбінованого захисту персоналу від наслідків НС.
25. Методика планування ліквідації наслідків НС на основі різної інформації.
26. Плануючі документи з теоретичного і практичного навчання персоналу об'єкта господарювання до дій у НС.
27. Організація і проведення спеціальних об'єктових навчань, тренувань з відпрацьованих заходів за планами реагування на НС, локалізації та ліквідації аварій.
28. Класифікація вибухо-, пожежонебезпечних зон.
29. Заходи, необхідні для оцінки пожежної обстановки.
30. Основні причини виникнення пожеж.
31. Характеристика ступенів руйнування будинків і споруд.
32. Види пожеж та їх характеристики.
33. Противибуховий та протипожежний захист об'єктів господарювання.
34. Основні заходи захисту від техногенних вибухів та пожеж.
35. Основні заходи щодо зменшення або запобігання виникненню пожеж.
36. Засоби усунення пожеж: стаціонарні, ручні та пересувні.
37. Вимоги пожежної безпеки до шляхів евакуації.
38. Планування дій персоналу підприємств та організацій при пожежах.
39. Протипожежний захист будівель і споруд та заходи і способи його досягнення.
40. Характеристика зон радіоактивного забруднення під час аварійного прогнозування можливої обстановки.
41. Характеристика зон хімічного забруднення під час аварійного прогнозування можливої обстановки.
42. Превентивні заходи щодо зниження масштабів радіаційного впливу на об'єкти господарювання.
43. Превентивні заходи щодо зниження масштабів хімічного впливу на об'єкти господарювання.
44. Протирадіаційний захист в умовах радіаційної аварії.
45. Критерії для прийняття рішення щодо запровадження протирадіаційного захисту

об'єкта господарювання в умовах радіаційної аварії.

46. Типові режими радіаційного захисту і функціонування об'єктів господарювання в умовах радіоактивного забруднення місцевості.

47. Планування заходів із запобігання поширенню інфекційних захворювань з первинного осередку.

48. Інформування населення про наявність загрози або виникнення НС, правил поведінки поведінки та способів дій у цих умовах.

49. Завдання психологічного захисту.

50. Своєчасне визначення контингенту постраждалих та розв'язання соціальних потреб при НС.

51. Недопущення паніки та недобросовісного розподілу допомоги під час НС.

52. Організація діяльності, спрямованої на допомогу дітям, людям похилого віку при НС.

53. Психологічна допомога населенню, яке постраждало внаслідок НС.

54. Профілактика гострих панічних реакцій, психогенних нервопсихічних порушень при НС.

55. Принципи та методи психологічної допомоги при посттравматичному стресі під час НС.

56. Технології профілактики посттравматичних стресових розладів під час НС.

До модуля 2.

1. З чого складається система державного управління охороною праці в Україні?

2. Які пільги мають жінки, що працюють, згідно в Кодексом законів про працю КЗпП)?

3. Які пільги на виробництві мають працівники, що не досягли 18-річного віку?

4. Які пільги мають працівники, що навчаються?

5. Які державні нормативно-правові акти з охорони праці (ДНАОП) діють в Україні?

6. Яка відповідальність передбачена за порушення законодавства про охорону праці?

7. Які органи здійснюють державний нагляд за охороною праці? Які їх основні повноваження і права?

8. Яким чином здійснюється громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці?

9. Що Ви знаєте про службу охорони праці підприємства?. Яка структура і чисельність служб охорони праці?

10. Для чого створюється та які функції покладені на комісію з питань охорони праці підприємства?

11. Яка мета, основні завдання та зміст атестації робочих місць?

12. Регулювання охорони праці у колективному договорі, угоді

13. Правове забезпечення охорони праці та гарантії прав працівників на охорону праці.

14. Які існують гарантії прав працівників на охорону праці, пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці?

15. Що Ви знаєте про вступний інструктаж з питань охорони праці? Яка його мета, правила проведення і оформлення?

16. Яку мету має стажування та дублювання працівника? Яких знань та навичок він повинен набути?
17. Які види навчання передбачені Типовим положенням про навчання з питань охорони праці?
18. Які існують види інструктажів з питань охорони праці, з ким, як та коли вони проводяться, яким чином оформлюються?
19. Назвіть основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.
20. Які існують основні причини виробничих травм та професійних захворювань?
21. Як розподіляються травми за ступенем тяжкості?
22. Як здійснюється розслідування та облік нещасних випадків на виробництві?
23. Назвіть дії роботодавця та склад комісії по звичайному розслідуванню нещасних випадків на виробництві.
24. Які документи відпрацьовуються комісією при звичайному розслідуванні нещасного випадку та професійного захворювання? За якими адресами вони відправляються?
25. Назвіть дії роботодавця та склад комісії по спеціальному розслідуванню нещасних випадків на виробництві.
26. Які нещасні випадки на виробництві підлягають спеціальному розслідуванню?
27. Назвіть склад комісії при розслідуванні нещасних випадків.
28. Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007. Політика в галузі охорони праці.
29. Принципи та види страхування від нещасних випадків. Страховий ризик і страховий випадок.
30. Страхові експерти з охорони праці, їх функції і повноваження.
31. Якими показниками характеризуються санітарно-гігієнічні вимоги до приміщення, обладнаного ПЕОМ?
32. Вкажіть основні вимоги до організації робочого місця, обладнаного ПЕОМ.
33. Перелічіть вимоги безпеки під час експлуатації, обслуговування, ремонту й налагодження ПЕОМ.
34. Наведіть вимоги до режиму праці й відпочинку при роботі з ПЕОМ.
35. Які є вимоги до профілактичних оглядів користувачів ПК?
36. Як здійснювати профілактику стомлюваності та визначати заходи, спрямовані на відновлення працездатності при роботі з ПЕОМ?
37. У чому полягає основна мета атестації робочого місця?
38. Яка періодичність проведення атестації?
39. Що передбачає атестація робочого місця?
40. Наведіть загальний порядок проведення атестації робочого місця.
41. Назвіть небезпечні і шкідливі чинники, джерелом яких можуть бути технологічні процеси у вашій галузі. Розгляньте їх вплив на людину.
42. Наведіть пільги і компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці.
43. Наведіть види контролю умов праці.
44. Розкрийте сутність методики обстеження умов праці.
45. Розкрийте основні принципи гігієнічної класифікації умов праці.
46. Заходи безпеки у поводженні з табельною вогнепальною зброєю та яким нормативним актом вони визначаються?

Приклад залікового білету:

Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Рівень вищої освіти Другий (магістр)
Спеціальність Геодезія і землеустрій
Освітньо-професійна програма Геодезія
Триместр 14
Навчальна дисципліна «Охорона праці в галузі та цивільний захист»

ЗАЛІКОВИЙ БІЛЕТ №.....

- 1) Які є критерії ідентифікації об'єктів потенційної небезпеки, на яких присутні вибухопожежонебезпечні речовини?
- 2) Які нещасні випадки на виробництві підлягають спеціальному розслідуванню?
- 3) Наведіть пільги і компенсації за роботу зі шкідливими умовами праці.

Затверджено на засіданні кафедри екології
Протокол № _____ від „_____” _____ 20____ року
Завідувач кафедри, _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Екзаменатор _____
(підпис) (прізвище та і

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Діагностика результатів навчання включає поточний і підсумковий контроль. Контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою. На диференційований залік відповідно відводиться максимальна кількість балів – 30 балів.

Максимальну кількість балів, яку може отримати студент протягом 13, 14 триместрів становить 70 балів:

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Виступи на семінарських заняттях або виконання практичних завдань (кожному відповідає одне аудиторне заняття, й вони оцінюються однаково)	40 (8*5 б.)
2	Виконання та захист рефератів	30
	Залік	30
Всього		100

Критерії оцінювання завдань для досягнення максимальної кількості балів в 14 триместрі

Вид діяльності (завдання)	Критерії для максимальної кількості балів
Виступи на семінарських заняттях	– Знання матеріалу, – Опрацювання додаткової літератури, – Активна участь в обговоренні питань семінару

Виконання та захист реферату	<ul style="list-style-type: none"> – Велика кількість опрацьованих літературних джерел, – Дотримання структури роботи (Зміст, Вступ, Основна частина, Висновки), – Дотримання вимог в оформленні (в т.ч. посилань на літературне джерело), – Наявність власних суджень, – Підготовка презентації до роботи
------------------------------	---

Критерії оцінювання завдань залікового білету для досягнення максимальної кількості балів:

№ завдання екзаменаційного білету	Максимальна кількість балів
1	10
2	10
3	10

7. Рекомендовані джерела інформації.

1. Підручник. "Цивільний захист." / Запорожець О.І., Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д., Русаловський А.В., Кулалаєва Н.В. - К. : «Центр учбової літератури», 2020. - 264 с.
2. В.А. Дубінін , В.І. Ізотов , В.В. Ляшенко , Л.М. Маркіна , О.Ю. Савіна , П.В. Штейн - «Актуальні питання цивільного захисту» - Одеса : «НУК», 2020. – 464 с.
3. Охорона праці та цивільний захист: Підручник / О. Г. Левченко, О. І. Полукаров, В. В. Зацарний, Ю. О. Полукаров, О. В. Землянська. За ред. О. Г. Левченка. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 472 с.
4. Цивільний захист у схемах: навч. посібник / А.О. Собакарь, Д.Г. Казначеев, В.Д. Поливанюк, О.І. Бойко. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 144 с.
5. Р. І. Коваленко, А. Я. Калиновський, О. М. Ларін Підвищення ефективності процесу реагування аварійно-рятувальних формувань на локальні надзвичайні ситуації шляхом використання багатофункціональних комплексів зі знімними кузовами-контейнерами: монографія / Р. І. Коваленко, А. Я. Калиновський, О. М. Ларін – Х.: НУЦЗУ, 2020. – 120 с

Інтернет-ресурси

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Держгірпромнагляду.
2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
3. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
4. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. <http://portal.rada.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.